

TORAH OHR • PARSHAS VAYECHI • MAAMAR 4

חכלילי עינים מיינ ולבן שנים מחלב

Rouge des yeux par le vin,
blancheur des dents par le lait

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

likuteitorah.com/fr/torah-ohr/vayechi/4/

1 חכלילי עינים מיין ולבן שנים מחלב. הנה גבי יין כתיב תירושי המשמח אלקים כו'.

« Les yeux rougis par le vin, et les dents blanchies par le lait. » Or, au sujet du vin, il est écrit : « Mon vin, qui réjouit D.ieu », etc.

ולהבין מהו בחי' יין המשמח אלקים ואיך יהיה כחו גדול כ"כ לשמח אלקים. הנה אמרו נכנס יין יצא סוד.

Pour comprendre : quel est le niveau du vin « qui réjouit D.ieu », et comment sa puissance peut-elle être assez grande pour réjouir D.ieu ? Or, [les Sages] ont dit : « Le vin entre, le secret sort. »

2 והענין כי בתורה יש ב' בחי' יין וחלב וכדכתיב לכו שברו ואכלו כו' בלוא כסף ובלוא מחיר יין וחלב.

L'explication est que, dans la Torah, il y a deux niveaux : le vin et le lait, comme il est écrit : « Venez, achetez et mangez », etc., « sans argent et sans prix, du vin et du lait ».

וביאור הדבר כי הנה יש ב' אהבות אה"ע ואה"ר. אהבת עולם היא האהבה הגלויה.

Pour expliquer cela : il existe deux amours, ahavas olam (« amour du monde ») et ahavah rabbah (« grand amour »). Ahavas olam est l'amour révélé.

3 ואה"ר היא אהבה המסותרת. ולהבין למה נק' האהבה המסותרת בשם אה"ר. אך הנה אה"ע היא

האהבה שנלקחה מעולמות דהיינו מחמת התבוננות איך שהוא ית' מחדש בטובו כו'.

Et ahava rabba est l'amour caché. Pour comprendre pourquoi l'amour caché est appelé ahava rabba : or, ahavat olam est l'amour qui provient des mondes, c'est-à-dire de la contemplation de la manière dont Lui, béni soit-Il, « renouvelle dans Sa bonté », etc.,

ומהוה מאין ליש בכל יום מבחי' מלי' ית' כי מלכותך מכ"ע כתיב שכל עולמים עליונים ותחתונים הם חיים וקיימים מבחי' מלכותו ית' ממכ"ע וסוכ"ע ואתה מחיה את כולם.

et fait être, chaque jour, ce qui n'était rien auparavant, à partir du niveau de Sa Mal'hout (souveraineté), béni soit-Il. Car il est écrit : « Ta royauté est la royauté de tous les mondes » ; tous les mondes, supérieurs et inférieurs, vivent et subsistent grâce au niveau de Sa Mal'hout, béni soit-Il — la lumière qui remplit tous les mondes (memalé kol almin) et la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol almin) —, « et Tu leur donnes à tous la vie ».

4 ואינו כדמיון הנשמה שמחיה את הגוף. שהחיות מתפשט ומתלבש בגוף ממש להחיותו. כי הוא ית' קדוש ומובדל כו'. רק התפשטות בחי' שם בלבד. דהיינו מחמת כי מלך שמו נק' עליהם.

Cela ne ressemble pas à l'âme qui donne vie au corps, dont la force vitale se répand et s'enveloppe dans le corps même pour lui donner vie. Car Lui, béni soit-Il, est saint et séparé, etc. Il s'agit seulement de l'extension du niveau d'un nom, c'est-à-dire parce que Son nom de Roi est appelé sur eux.

5 וכמאמר ישתבח שמך לעד פי' לעד עד אין קץ כו'. ועי'ז' אנו אומרים איש"ר מברך לעלם ולעלמי עלמיא יתברך. פי' שאנו מתפללים ומבקשים שיהיה שם זה בבחי' ברכה והמשכה מההעלם אל הגילוי.

Comme le dit la formule: «Que Ton nom soit loué à jamais» (la'ad): «à jamais» signifie sans fin, etc. Et c'est à ce sujet que nous disons: «Amen, que Son grand Nom soit béni à jamais et pour toute éternité (le'alam ule'almei almaya); qu'Il soit béni.» Autrement dit, nous prions et demandons que ce Nom soit dans un état de bénédiction et de prolongement, passant du caché au dévoilé.

דהיינו שלא יהי' בבחי' העלם והסתר פנים אצלינו בידיעת אנשים מלומדה בלבד שאין זה אלא בבחי' הודאה. אבל בחי' ברכה היא בחי' גילוי ממש במוחו ולבו באמת לאמתו.

C'est-à-dire qu'il ne soit pas, pour nous, dans un état de dissimulation et de retrait de la Face, connu seulement par une connaissance «des hommes, apprise par cœur», qui n'est rien de plus qu'un simple acquiescement. Mais le niveau de la bénédiction est celui d'un dévoilement véritable dans l'intellect et le cœur, en toute vérité.

6 ושיהי' גילוי זה נמשך לעלם ולעלמי עלמיא אפי' בעולמות התחתונים כמו בעוה"ז הגשמי וכענין שנאמר ברוך ה' אלקי ישראל מן העולם ועד העולם.

Et que cette révélation se prolonge «dans le monde et dans les mondes des mondes» (le'alam ule'almei almaya), jusque dans les mondes inférieurs, comme ce monde matériel, ainsi qu'il est dit: «Béni soit D.ieu, le D.ieu d'Israël, d'un monde à l'autre.»

ועד"ז תקנו כל פסוד"ז מב"ש עד ק"ש להאריך ולהרחיב הדבור בשבחו של מקום איך שמלכותו הוא מכ"ע.

Dans cette même perspective, [les Sages] instituèrent l'ensemble des Pessouké déZimra, depuis Baroukh Chéamar jusqu'à la lecture du Chéma: parler longuement et avec ampleur pour louer Celui qui est partout — montrer comment Sa Mal'hout est «la royauté de tous les mondes».

7 ואיך שהוא קדוש ומובדל כו' עד שיהיה נקבע בקרב איש ולב עמוק. ועי"ז יגיע לקיום הקי"ש שמע ישראל.

Et [ils disent] comment Il est saint et séparé, etc., jusqu'à ce que cela soit fixé « au fond de l'homme, et [dans] un cœur profond ». Ainsi parviendra-t-il à accomplir la lecture du Chéma : « Écoute, Israël. »

שמע לשון הבנה להתבונן כי ה' אחד פי' אחד ז' רקיעים וארץ וד' רוחות העולם בטלים אל האל"ף הוא אלופו של עולם.

« Écoute » exprime une notion de compréhension : méditer sur le fait que « D.ieu est Un ». « Un » (e'had) signifie que les sept cieux et la terre, ainsi que les quatre directions du monde, sont annulés devant l'aleph, qui est le Maître (alouf) du monde.

8 וכמו שיש בגשמיות ז' רקיעים כו'. כך ברוחניות יש כמה מדרגות זו למעלה מזו וכולם בטלים אליו ית' רק שכרוך שם כו'.

De même que, dans le monde matériel, il y a sept cieux, etc., ainsi, dans la spiritualité, il existe de nombreux niveaux, l'un au-dessus de l'autre, et tous sont annulés devant Lui, béni soit-Il — si ce n'est que [c'est] « Béni soit le Nom », etc.

שמבחי' דל"ת רבתי דאחד נמשך בחי' ברכה והמשכה להיות בחי' שם כבוד מלכותו כו'. ועי"ז יגיע למדרגת ואהבת.

Car du niveau du grand dalet de « Un » découle le niveau de la bénédiction et de l'effusion, qui donne naissance au niveau de « le nom de la gloire de Son royaume », etc. Et par cela, il atteindra le niveau de « Et tu aimeras ».

פי' ואהבת הוא מלשון רצון. דהיינו שיהי' רצונך שהי' יהיה אלקיך בכל לבבך בשני יצריך יצ"ט ויצה"ר לאהפכא חשוכא כו'

« Et tu aimeras » (ve'ahavta) est une expression qui désigne la volonté. C'est-à-dire que ta volonté soit que Havaya soit ton D.ieu, « de tout ton cœur » — avec tes deux penchants, le bon penchant et le mauvais penchant — afin de transformer l'obscurité [en lumière], etc. :

שיעקור רצונו מהבלי עולם להיות לו שינוי רצון ולהפך רצונו לה' אחד וכמ"ש מי לי בשמים ועמך לא חפצתי בארץ:

qu'il arrache sa volonté aux vanités du monde, de sorte que sa volonté change, et qu'il la tourne vers le D.ieu unique ; comme il est écrit : « Qui ai-je au ciel ? Et avec Toi, je ne désire rien sur la terre. »

9 והנה כ"ז הוא בחי' אה"ע שאומרים אהבת עולם אהבתנו. פי' אהבתנו שאהבה זו היא מתלבשת בתוך נפשנו.

Or, tout cela relève du niveau de l'amour éternel, comme nous le disons : « D'un amour éternel, Tu nous as aimés. » Le sens de « Tu nous as aimés » est que cet amour est revêtu au sein de notre âme,

שהנפש יכולה להיות כלי להגביל ולהלביש את האהבה זו בתוכה ממש להיות תוכה רצוף אהבה זו. אבל אה"ר היא בשרש הנפש במקור חוצבה כי חלק הוי' ממש עמו.

car l'âme peut être un réceptacle qui contient et revêt cet amour véritablement en elle, de sorte que « son intérieur est incrusté d'amour » — de cet amour. Mais le grand amour se trouve à la racine de l'âme, à la source d'où elle a été taillée, car « Son peuple » est littéralement « une part de Havaya ».

10 ואני הוי"ה לא שניתי כתיב שהוא ית' למעלה מגדר עלמין ואין ערוך אליו ית' כלל אפי' כמשל טפה מים אוקיינוס.

Il est écrit : « Moi, Havaya, je n'ai pas changé » : car Lui, béni soit-Il, est au-delà des limites des mondes, et ceux-ci ne peuvent en aucune façon Lui être comparés, béni soit-Il — pas même comme dans l'analogie d'une goutte [comparée] aux eaux de l'océan.

שעם היות שהוא חלק קטן מאלף אלפי אלפים ורבי רבבות. עכ"ז שייך איזה ערך ויחוס במהותו הדומה לו שגם מהות הטפה היא מים כמו הים הגדול ממש.

Car bien que [la goutte] soit une infime partie, [une] parmi des milliers de milliers de milliers et des myriades de myriades, il existe néanmoins une certaine comparaison et une certaine relation en vertu de son essence, qui ressemble [à celle de l'océan] : l'essence de la goutte est elle aussi de l'eau, exactement comme celle de la grande mer.

משא"כ אליו ית' אין ההשתלשלות ערוך כלל ולכך האהבה שנלקחה מבחי' זו אינה מתלבשת ממש תוך הנפש ואין הנפש יכולה להגבילה

Il n'en va pas ainsi à Son égard, béni soit-Il : l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout) ne peut en aucune façon Lui être comparé. C'est pourquoi l'amour qui est puisé à ce niveau ne s'enveloppe pas véritablement dans l'âme, et l'âme ne peut le contenir ;

אלא היא בבחי' מסותרת והיא באה לידי גילוי בבחי' בכל מאדך כו'. (וע' בתניא ס"פ מ"ג וע"י ג"כ פ' י"ט):

mais il demeure dans un état caché et se révèle au niveau de « de toute ta force » (bechol me'odekha), etc. (Voir le Tanya, fin du chapitre 43 ; voir aussi le chapitre 19.)

11 והנה ההפרש שבין אה"ע לאה"ר הוא כי אה"ע הבאה מחמת התבוננות ועומק מחשבתו יש לה הפסק שאם לבבו פונה לדברים אחרים וטרוד במחשבתו בעסקי עולם אזי חולפת ועוברת ממנו כו'

Or, la différence entre l'ahavat olam et l'ahava raba est la suivante : l'ahavat olam, qui naît de la contemplation et de la profondeur de la pensée, est susceptible d'être interrompue. Si le cœur se tourne vers d'autres choses et que la pensée est occupée par les affaires du monde, elle s'évanouit et s'éloigne de lui, etc.

משא"כ האה"ר שבשרש נפשו ממקור חוצבה אין לה הפסק שגם אם לבבו פונה לדברים אחרים הרי אין בזה לעומת זה להיות לעומת האהבה הזאת להטרידה ולהפסיקה.

Il n'en va pas ainsi de l'ahava raba, qui se trouve à la racine de son âme, à la source d'où elle a été taillée : elle ne peut être interrompue. En effet, même si son cœur se tourne vers d'autres choses, il n'existe pas, face à cela, de « l'un opposé à l'autre », [rien] qui puisse se dresser contre cet amour, le troubler et l'interrompre.

12 ולזאת תשאר אהבה זו בבחי' רשימו להיות זכרונה תקועה בלב בל תמוט עולם ועד.

C'est pourquoi cet amour demeure sous forme de réchimou (empreinte), afin que son souvenir reste gravé dans le cœur, « sans jamais chanceler, à jamais ».

אך כיצד תהיה אה"ר זו בבחי' גילוי שיעלה ויגיע למדרגת בכל מאדך ע"ז אמרו נכנס יין יצא סוד היא התורה שנק' בשם יין.

Mais comment cet amour immense se manifestera-t-il, de sorte qu'il s'élève et atteigne le degré de « de toute ta force » ? À ce sujet, ils ont dit : « Le vin entre, le secret sort » : [le vin] est la Torah, que l'on désigne sous le nom de « vin ».

13 וכמארז"ל ערבים עלי ד"ס יותר מיינה של תורה כי על האהבה נאמר וירא אלקים את האור כי טוב ואמרו רז"ל כי טוב לגנוז בתורה.

Comme l'ont dit nos Sages, de mémoire bénie : « Les paroles des Scribes me sont plus agréables que le vin de la Torah. » Car, au sujet de l'amour, il est dit : « Et D.ieu vit que la lumière était bonne » ; et nos Sages, de mémoire bénie, ont dit : « "Elle était bonne" » — pour être cachée dans la Torah.

וכשנכנס יינה ש"ת יצא סוד הוא אור האהבה הגנוז מההעלם אל הגילוי להיות אצלו גילוי האה"ר המושרשת בשרש נפשו במקור חוצבה בבחי' בכל מאדך וע"ז נא' פותח את ידיך.

Et lorsque le vin de la Torah pénètre en lui, le secret — c'est-à-dire la lumière cachée de l'amour — sort de sa dissimulation et se révèle, de sorte que se manifeste en lui l'amour immense enraciné dans la racine de son âme, à la source d'où elle a été taillée, au niveau de « de toute ta force ». À ce sujet, il est dit : « Tu ouvres Ta main ».

יודי"ך הן הם בחי' הצמצומים רבים ועצומים מאא"ס ב"ה להיות השתלשלות המדרגות מעילה לעלול כו'.

« Youdé'ha » (« Tes youds ») : ce sont les niveaux des tsimtsoumim, nombreux et puissants, issus de la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, afin que se déploie l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout), de niveau en niveau, de la cause à l'effet, etc.

14 ומקור התהוות העולמות מאין ליש מרצה"ע ב"ה וע"י התורה שהיא חכמתו ורצונו ית' פותח את היודי"ן והצמצומים להיות גילוי רצה"ע ב"ה.

Et la source de la venue à l'existence des mondes, du néant à l'être, est la Volonté suprême, béni soit-Il. Et par la Torah, qui est Sa sagesse et Sa volonté, béni soit-Il, [II] ouvre les youd et les contractions, afin que la Volonté suprême, béni soit-Il, se révèle.

ומשביע לכל חי דהיינו בכל חיות ואור המתפשט בעולמות מריש כל דרגין כו'. להיות בהם בחי' רצון שיהי' שורה ומתגלה בהם בחי' רצה"ע ב"ה ונמשך לנפש האדם ג"כ שיהי' מתגלה בו רצה"ע שבנפשו

« Et rassasie tout être vivant » : c'est-à-dire que, dans toute la force vitale et toute la lumière qui se répandent dans les mondes, depuis le sommet de tous les degrés, etc., il y ait le niveau de la volonté — que le niveau de la Volonté suprême, béni soit-Il, y réside et s'y révèle. Elle est également attirée dans l'âme de l'homme, afin que la Volonté suprême présente dans son âme s'y révèle,

דהיינו האה"ר המושרשת בשרש נפשו למעלה מכדי שתוכל הנפש שאת מאחר שהרצ"ע בא אצלו לידי גילוי למטה בלבושי הנפש דבור ומעשה ע"י דבור בת"ת ומעשה המצות ולכן אמרו רז"ל ששואלים את האדם קבעת עתים לתורה.

c'est-à-dire l'ahava rabba enracinée dans la racine de son âme, au-delà de ce que l'âme peut supporter ; car la Volonté suprême s'est révélée en lui ici-bas, dans les vêtements de l'âme que sont la parole et l'action — par la parole dans l'étude de la Torah et par l'accomplissement des mitsvot. C'est pourquoi nos Sages, de mémoire bénie, ont dit qu'on demande à l'homme : « As-tu fixé des temps consacrés à la Torah ? »

שע"י יעורר את האהבה מלמעלה בשרש נפשו שאינה מתלבשת בשום כלי המעלים ומסתיר שאין כמוה ולא דוגמתה בזלעו"י הנ"ל ואין לה הפסק שאפי' בעסקו בשאר ענינים תהיה אהבה זו תקועה בלבו.

Car, par cela, il éveillera l'amour d'en haut dans la racine de son âme, qui n'est revêtu d'aucun réceptacle susceptible de le dissimuler et de le cacher ; rien de semblable, ni même d'analogue, n'existe dans le « l'un en face de l'autre » mentionné plus haut ; et cet amour ne connaît aucune interruption, si bien que, même lorsqu'il est occupé à d'autres affaires, cet amour demeure fixé dans son cœur.

ומזה יבא לידי דברת בם כו' (וע' באגה"ק ד"ה איתא רפ"ד דמגלה ודאשתמש בתגא כו' במי ששונה הלכות כו' יעו"ש):

Et de là, il en viendra à « tu en parleras », etc. (Voir Iggeres HaKodesh, l'épître qui commence par « Il est dit au début du quatrième chapitre de Megillah : "Celui qui fait usage de la couronne", etc. » — à propos de celui qui étudie les halakhot, etc. ; voir là-bas.)

15 ובזה יובן הכתוב חכלילי עינים מייך. פ"י עינים הוא מ"ש עיני תמיד אל ה'. הנה עין ה' אל יראיו.

Ainsi s'éclaire le verset : « Rouges de vin sont ses yeux. » « Les yeux » renvoient à ce qui est écrit : « Mes yeux sont toujours tournés vers D.ieu » ; « Voici, l'œil de D.ieu est tourné vers ceux qui Le craignent. »

והוא בחי' לאסתכלא ביקרא דמלכא דהיינו שיאיר בלבו אור האהבה לה' בבחי' ראייה היא בחי' אהבה בתענוגים שהיא מדרגה העולה על כולנה למעלה מאה"ר ואה"ע

C'est le niveau de « contempler la gloire du Roi » : la lumière de l'amour de D.ieu illumine alors son cœur à la manière de la vue. C'est le niveau de l'amour dans les délices, un niveau qui les dépasse tous, au-dessus de l'amour immense et de l'amour éternel.

(וצ"ע בתניא פמ"ג משמע דאה"ר היא אהבה בתענוגים. וצ"ל שיש ב' בחינות אה"ר הא' האהבה הנז' בתניא פמ"ט כשבאה לידי גילוי כשאינה בבחינת גילוי התענוג.)

(Cela demande examen: il semble ressortir du Tanya, chapitre 43, que l'amour immense est l'amour dans les délices. Il faut dire qu'il existe deux niveaux d'amour immense. Le premier est l'amour mentionné dans le Tanya, chapitre 19, lorsqu'il vient à se révéler, sans toutefois être au niveau d'un délice révélé.)

וגדולה ממנה היא אה"ר בתענוגים. ועיין במ"א ע"פ אחותי רעיתי יונתי כו'. שם נתבאר אחותי היא מצד אהבה טבעית ויונתי היא אהבה בתענוגים) וכענין שכתוב עיניך יונים כמו זוג יונים שמסתכלים תמיד זע"ז ומתענגים כו'.

Plus grand encore est l'amour immense dans les délices. Voir ailleurs, sur «Ma sœur, mon amie, ma colombe», etc.: il y est expliqué que «ma sœur» relève de l'amour naturel, tandis que «ma colombe» est l'amour dans les délices.) Comme il est écrit: «Tes yeux sont des colombes»; telle une paire de colombes qui se contemplent constamment et en éprouvent du plaisir, etc.

כך יהיה קשר האהבה בדביקות נפלא ועצום עד שיהיו עיניו ולבו כל הימים רק לאסתכלא ביקרא דמלכא. וכמ"ש בזהר ע"פ הסבי עיניך כו' דמוקדין ליה בשלהובין דרחימותא.

Ainsi, le lien d'amour sera une adhésion merveilleuse et puissante, jusqu'à ce que ses yeux et son cœur soient, tous les jours, uniquement tournés vers la contemplation de la gloire du Roi. Comme il est écrit dans le Zohar, à propos de «Détourne tes yeux», etc.: «qui L'embrasent de flammes d'amour.»

שתהא האהבה מתלהבת ומתלהטת בלב איש להתענג על ה' מרוב כל עד שאין כח בנפשו להגביל את האהבה בלב רק בבחינת ראייה מבחוץ (ועיין במ"א ע"פ עיניך יונים וע"פ הראיני את מראיך):

Autrement dit, l'amour s'enflammera et brûlera dans le cœur de l'homme, qui prendra plaisir en D.ieu plus qu'en toute chose [autre], au point que son âme n'aura pas la force de contenir l'amour dans le cœur, sinon sous la forme d'une vision venant de l'extérieur. (Voir ailleurs, sur «Tes yeux sont des colombes» et sur «Montre-moi ton apparence».)

16 וזהו ענין חכלילי עינים. פירוש אדמומית העינים שאודם העינים הוא מחמת תוקף רשפי אש דמוקדין ליה בשלהוביתא כו'.

C'est là le sens de «aux yeux rouges»: la rougeur des yeux, car elle provient de l'intensité des «étincelles de feu» qui «l'embrasent de flammes», etc.

והוא בחינת מעלת ומדרגת השבת אז תתענג כו' וקראת לשבת ענג. אך מי שטרח בעי"ש כו'.

C'est le niveau de la qualité particulière et de la grandeur du Chabbat: «Alors tu te délecteras», etc., «et tu appelleras le Chabbat un délice». Mais «celui qui s'est donné de la peine la veille du Chabbat», etc.

ולכן צריך כל ימות החול ליגע את נפשו. לעורר את האה"ר ואה"ע. ועי"י זה יגיע לבחינת האהבה בתענוגים המתגלית בשבת.

C'est pourquoi, pendant tous les jours de la semaine, il faut faire peiner son âme afin d'éveiller l'ahava rabba et l'ahavat olam. Par cela, on parviendra au niveau de l'amour dans les délices, qui se révèle le Chabbat.

17 והנה כ"ז בא מבחינת ומדרגת יין. יינה ש"ת. וזהו חכלילי כל ח"ך הטועם אומר לי לי.

Or, tout cela provient du niveau et du degré du vin, le vin de la Torah. C'est cela, «'hakhilili»: «tout palais qui goûte dit: "Pour moi, pour moi."»

לפי שיתגלה בחי" ח"ך הטועם את היין דהיינו בחי" חכמה וטעמי מצות שהם בחי" תענוג העליון.

Car le niveau du palais qui goûte le vin se révélera: c'est-à-dire le niveau de 'Hokhma et les raisons des mitsvot (taamim, «goûts»), qui relèvent du plaisir suprême.

ועי"י כן נתעלה בעילוי אחר עילוי לי לי עד רום המעלות (פי" ח"ך הטועם זהו בחי" אהבה בתענוגים המתגלה בשבת שהוא בחי" שם ע"ב דחכמה

Et par cela, il s'élève d'élévation en élévation, «pour moi, pour moi», jusqu'aux plus hauts sommets. (Cela signifie que «le palais qui goûte» désigne le niveau de l'amour dans le plaisir, qui se révèle le Chabbat et correspond au niveau du Nom AB (72) de 'Hokhma;

ואזי אומר לי לי ב"פ דהיינו שנכללו בו ב' אהבות הנ"ל אה"ר ואה"ע שהם מ"ה וב"ן דמ"ה מברר ב"ן ועי"י יחוד מ"ה וב"ן מתגלה בשבת בחי" הגבוה משניהם והוא בחי" שם ע"ב אהבה בתענוגים):

et alors il dit deux fois «pour moi, pour moi», c'est-à-dire que les deux amours mentionnés plus haut, ahava rabba et ahavat olam, y sont inclus. Ils correspondent à MaH (45) et BaN (52): MaH affine BaN; et par l'union de MaH et BaN se révèle le Chabbat le niveau supérieur à l'un et à l'autre, celui du Nom AB: l'amour dans le plaisir.)

18 ולבן שינים מחלב. פירוש כי שינים הם הטוחנות את המאכל להיות מתעכל במעיו שעייז יהי מזון לגוף

« Et des dents blanches grâce au lait. » Le sens est que les dents broient les aliments afin qu'ils soient digérés dans ses intestins ; c'est ainsi qu'ils deviennent une nourriture pour le corps.

משא"כ כשלא ילעוס ויטחון המאכל בשיניו לא יבא לידי עכול כלל ולא יהיה לו למזון ולשובע.

En revanche, s'il ne mâche pas les aliments et ne les broie pas avec ses dents, ils ne seront pas digérés du tout et ne lui apporteront ni nourriture ni satiété.

19 וכך עד"מ כדי שיהי מזון לרמ"ח אברין דמלכא שתהא נפשו מרכבה אליהם שיתאחד ממש עם הנפש צ"ל בבחי שינים הטוחנות ומפררות

De même, par analogie, afin qu'il y ait une nourriture pour les «248 membres du Roi», et que son âme soit un char pour eux et s'unisse véritablement à l'âme, il faut le niveau des dents qui broient et écrasent,

דהיינו לפרר ולברר כל מעשיו ודבוריו ומחשבותיו ולדקדק ולפשפש בהן ולהיות ממארי דחושבנא לשקול כל דרכיו ולפלס מעגלותיו.

c'est-à-dire broyer et trier tous ses actes, ses paroles et ses pensées, les examiner et les scruter, et compter parmi les « maîtres du bilan », afin de peser toutes ses voies et de mesurer ses sentiers.

20 ונקי בלשון הגמי מדקדק במעשיו שעייכ יהיה בבחי עכול בנפש שהטוב יקבל למזון ולשובע והפסולת המעורב תערוכת זר ופסולת ידחה לחוץ.

Dans le langage de la Guemara, on appelle cela être «méticuleux dans ses actes». Ainsi, l'âme connaît une sorte de digestion : elle reçoit le bien comme nourriture et satiété, tandis qu'elle rejette au-dehors les déchets qui s'y mêlent — mélange étranger et rebut.

וכן בענין בירורי המדות אוייר כל חד לפום מאי דמשער בלכ"י ושוקל במאזני שכלו כיצד היא האהבה האמיתית לה'.

Il en va de même lorsqu'il s'agit de raffiner les attributs émotionnels (midot), l'amour et la crainte : «chacun selon ce qu'il mesure dans son cœur» ; il pèse dans la balance de son intellect ce qu'est le véritable amour de D.ieu.

21 וכיצד היא בחי' אתהפכא חשוכא כו' באמת לאמתו להיות מייגע א"ע ביגיעת הנפש לכא למדרגה זו שיהיה נקבע בלבו באמת לאמתו בלי דמיונות כו'

Et [il évalue] ce qu'est le niveau de « transformer l'obscurité [en lumière] », etc., en toute vérité : s'épuiser dans le labeur de l'âme pour parvenir à ce niveau, afin que cela soit véritablement ancré dans son cœur, sans imaginations, etc.

וכיוצא בזה כמה דרכים הידועים למבקשי ה' יבינו כל מאליהם שצריך לדקדק ולפשפש כו' ולהיות מייגע עצמו כו'.

Il existe de même de nombreuses voies de ce genre, connues de ceux qui « recherchent D.ieu », qui « comprendront tout » d'eux-mêmes : il faut examiner avec minutie, scruter, etc., et s'épuiser, etc.

אך אח"כ יגיע לבחי' ומדרגת החלב. כמו שהחלב עד"מ מגדל את הולד להיות אבריו נגדלים.

Mais ensuite, il parviendra au niveau et au degré du lait. De même que le lait, à titre d'analogie, fait grandir le nourrisson, de sorte que ses membres se développent,

כך בחי' החלב של תורה מגדל את מדותיו אהוי"ר כו' להיות לו אוי"ר היותר גדולים בגדלות המוחין de même, le niveau du lait de la Torah fait croître ses attributs émotionnels (midot), son amour et sa crainte, etc., si bien qu'il éprouve le plus grand amour et la plus grande crainte, dans la maturité de l'intellect (gadlout hamohin).

(שהאברים הם המדות ועיקרם הם חג"ת נה"י ובחי' חב"ד שבתוכן המקיימות אותן וכל אי מג' מיני בחינות אלו כלולה מכל הנ"ל הרי פ"א. וכל בחי' נחלקת לג' בחי' ראש תוך סוף הרי רמ"ג. ושרשם הי"ח המגדילים הרי רמ"ח).

(Car les membres sont les attributs émotionnels, principalement 'Hessed, Guevoura, Tiferet, Netsa'h, Hod et Yessod, ainsi que le niveau de 'Hokhma, Bina et Daat qui se trouve en eux et les maintient ; chacune de ces trois sortes de niveaux comprend tout ce qui précède, ce qui donne 81. Chaque niveau se divise en trois niveaux : tête, milieu et fin, ce qui donne 243. Leur racine est constituée des cinq 'Hassadim (bontés) qui les font croître, ce qui donne 248.)

וזהו רוחצות בחלב כו' שהחלב מרחיץ המדות ונהפכין ממהות למהות להיות נהפך לבו ונעשה כאיש אחר לגמרי בשינוי המדות כולן שוין לטובה.

C'est là le sens de « lavées dans le lait », etc. : le lait lave les attributs émotionnels et les transforme d'une nature en une autre, si bien que son cœur se transforme et qu'il devient une personne entièrement différente, tous ses attributs étant changés et devenant également bons.

ומזה יומשך להיות לבן שינים שיהיה בהם בחי' לבנונית ובהירות בכירורי המדות בעילוי אחר עילוי עד רום המעלות בבחי' ראייה חושיית שלא ביגיעה יגיעת הנפש ויגיעת בשר רק מיד יגיע אליו כו'.

De là découlera le fait d'avoir les « dents blanches » : elles auront la qualité de la blancheur et de la clarté dans le raffinement des attributs, s'élevant d'un degré à l'autre jusqu'aux sommets les plus élevés, sous la forme d'une vision sensible — non par le labeur, le labeur de l'âme et le labeur de la chair ; au contraire, cela lui parviendra immédiatement, etc.

וזה חכלילי כו' מיין כו' מחלב כו' ובחי' יין וחלב נעשה הכל בחי' חכלילי לי לי עד רום המעלות:

Et c'est là « rouge », etc., « du vin », etc., « du lait », etc. : les niveaux du vin et du lait deviennent tous le niveau de « hakhlili » — « pour moi, pour moi » — jusqu'aux sommets les plus élevés.

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

À propos de cette édition

Cette édition contient le texte hébreu et la traduction française.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Notre traduction française, faite à partir de notre traduction anglaise de l'hébreu, sans les notes de Kehot : CC BY 4.0.

Cette édition dans son ensemble : CC BY-NC 4.0. Elle peut être copiée, imprimée et partagée librement, en citant Kehot Publication Society et likuteitorah.com ; elle ne peut pas être vendue. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traduction française a été faite à partir de l'édition anglaise de likuteitorah.com avec l'aide de l'IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), l'hébreu en regard pour vérification ; elle n'a pas encore été relue par un éditeur humain. Vérifiez sur l'hébreu tout ce qui est important.

Le Rabbi a demandé que les maamarim de la paracha de la semaine, la « Paracha 'hassidique », soient étudiés pendant cette semaine, répartis sur ses sept jours (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Pourquoi l'étudier, et les bénédictions du Rabbi : likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un projet gratuit et non commercial ; rien n'est vendu ici. Sans lien avec Kehot, Sefaria ou la Bibliothèque de Loubavitch. © likuteitorah.com

Depuis likuteitorah.com/fr/torah-ohr/vayechi/4/

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak